

บทที่ ๒

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้อาศัยข้อมูลจากการออกไปสัมภาษณ์เยาวชนโดยตรงในคานเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของ เยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน ว่าจะมีการพัฒนาความเป็นผู้นำในคานต่าง ๆ แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนหรือไม่? อย่างไร? โดยเลือกศึกษาเฉพาะ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย จำนวน ๒๐๐ คน แบ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนจำนวน ๑๐๐ คน และกลุ่มเยาวชนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน จำนวน ๑๐๐ คน

เหตุผลในการเลือกศึกษาเฉพาะ เยาวชนในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยเป็นตัวแทนศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาความเป็นผู้นำของ เยาวชนในครั้งนี้เพราะ

๑. แหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยถือเป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่มีอาณาบริเวณและผู้อยู่อาศัยอยู่มากกว่าแหล่งเสื่อมโทรมอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร

๒. แหล่งเสื่อมโทรมนี้ตั้งอยู่ใกล้ที่ทำการศูนย์เยาวชนลุมพินีซึ่งเป็นศูนย์เยาวชนที่ใหญ่ที่สุดในจำนวนศูนย์เยาวชนของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์เยาวชนที่ดำเนินงานคานเยาวชนมาตั้งแต่แรก ประกอบกับมีสถานที่ทำการเป็นเอกเทศของตนเอง ดังนั้นการบริหารงานเยาวชนจึงคล่องตัวและสามารถให้บริการแก่เยาวชนได้มากกว่าศูนย์เยาวชนอื่น ๆ ฉะนั้นการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มเยาวชนทั้งสองกลุ่มจึงสะดวกและง่ายต่อการที่จะสุ่มเยาวชนเหล่านั้นมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓. เยาวชนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาและประพฤตินอกแนวทางที่ผิดคอกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม มักจะมาจากเยาวชนในบริเวณดังกล่าว

วิธีการศึกษาและการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องบทบาทศูนย์เยาวชนในการพัฒนาความเป็นผู้นำ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาความเป็นผู้นำแก่เยาวชนอย่างไร และเนื่องจากมีระยะเวลาและ

งบประมาณจำกัด จึงไม่สามารถที่จะศึกษาจากเยาวชนทุกคน ฉะนั้นจึงได้ใช้วิธีการศึกษาโดย
การสุ่มตัวอย่างจากเยาวชนบางคนในบริเวณแหล่ง เลื่อมโทรมคลอง เเตย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา เกี่ยวกับการ
พัฒนาความเป็นผู้นำของ เยาวชน ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมาก และจากข้อจำกัดต่าง ๆ จึงได้
กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นวิธีการสุ่มตัวอย่างจึงอาศัยการสุ่มตัวอย่างหลายแบบ (Multi-
Stage Sampling) โดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ชั้น คือ

ชั้นแรก เป็นการสุ่มตัวอย่างการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling)
โดยแบ่งประชากรในบริเวณแหล่ง เลื่อมโทรมคลอง เเตยออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชนที่
เป็นสมาชิกและ เขารวมกิจกรรมศูนย์เยาวชนในระยะ เวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และกลุ่มเยาวชน
ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกและไม่เคยเขารวมกิจกรรมศูนย์เยาวชน

ชั้นสอง เป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและ เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่าง
ที่เหมาะสมกับกลุ่มที่ใดแบ่งไว้แล้ว คือ

กลุ่มเยาวชนที่เป็นสมาชิกและ เขารวมกิจกรรมศูนย์เยาวชนซึ่งมีจำนวนเยาว-
ชนที่ผู้คุมสมบัติดังกล่าวจากการรวบรวมทะเบียนการสมัครเข้าเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนส่วนเขตพื้นที่
และ เป็นเยาวชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่ง เลื่อมโทรมคลอง เเตยทั้งหมด ๕๖๐ คน จากจำนวน
เยาวชนจำนวน ๕๖๐ คน จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random
Sampling) ให้เหลือเพียง ๑๐๐ คน ซึ่งในที่นี้ได้ใช้วิธีการจับสลากครบตามจำนวนที่ต้อง
การ เยาวชนหมายเลขใดที่ถูกจับขึ้นมาถือว่าเป็นตัวอย่างที่จะทำการศึกษาต่อไป

ส่วนกลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกและไม่เคยเขารวมกิจกรรมศูนย์เยาวชนก็จะ
ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกับกลุ่มเยาวชนที่เขารวมกิจกรรมศูนย์เยาวชน แต่รวบรวม
จำนวนเยาวชนจากครัวเรือนทั้งหมดในบริเวณแหล่ง เลื่อมโทรมคลอง เเตยที่ผู้คุมสมบัติดังกล่าวต่อไปนี้

- ก. เป็นครัวเรือนที่มีสมาชิก อายุระหว่าง ๑๒ - ๑๘ ปี
- ข. สมาชิกที่มีเกณฑ์อายุดังกล่าวต้องไม่ได้เป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชน
- ค. เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในบริเวณแหล่ง เลื่อมโทรมไม่
น้อยกว่า ๑ ปี

จากการสำรวจแหล่งสถัมคลอง เเตยของกองนโยบายและแผน สำนักนโยบายและ
แผน กทม. ปรากฏว่ามีจำนวนครัวเรือนที่มีผู้คุมสมบัติดังกล่าวทั้งหมด ๒๑๐ ครัวเรือน ผู้วิจัยได้

ผู้มาเป็นตัวอย่างจำนวน ๑๐๐ คน โดยใช้วิธีการจับสลากให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

แบบสอบถามและวิธีการ เก็บข้อมูล

แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะแบ่ง เป็น ๒ ภาคด้วยกัน คือ ในภาคแรกจะเป็นแบบสอบถามในลักษณะที่เป็นปรนัย โดยให้เยาวชนตอบคำถามเหล่านั้นอย่างสั้น ๆ และคำถามส่วนใหญ่ในภาคแรกมีคำถามทั้งหมด ๒๒ ข้อ จะเป็นข้อมูลในด้านเกี่ยวกับพื้นฐานสภาพความเป็นอยู่โดยทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพื่อผู้วิจัยจะไตร่ตรองถึงภูมิหลังของ เยาวชนแต่ละคนว่ามีสภาพความเป็นมาอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ส่วนคำถามในภาคหลังนั้นมีทั้งหมด ๔๔ ข้อ จะเป็นแบบสอบถามในลักษณะ เป็นมาตราส่วน เพื่อที่จะวัดถึงลักษณะความเชื่อมั่น และการรู้จักรับผิดชอบของ เยาวชนแต่ละคน โดยมีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับด้วยกัน คือ เสมอ ทุกครั้ง, บ่อยครั้ง, นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเลย ฉะนั้นจากคำตอบในภาคหลังซึ่งมีทั้งหมด ๔๔ ข้อนั้น หากผลจากการรวบรวมคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดของ เยาวชนผู้ใดที่ได้คะแนนสูงกว่า ๑๕๕ คะแนนขึ้นไป จะจัดเขาเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีระดับการพัฒนาความเป็นผู้นำสูง ส่วนเยาวชนที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๑๕๕ คะแนน จะจัดเขาเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีระดับการพัฒนาความเป็นผู้นำต่ำ

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ออกไปทำการสัมภาษณ์และ เก็บข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการกำหนดจุดการศึกษาเยาวชนแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้คือ

ในกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนนั้นจะทำการสัมภาษณ์จากเยาวชนในขณะที่มาวมกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นในวันเสาร์ เพราะเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสดูจะมาเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตั้งแต่เช้า

ส่วนกลุ่มเยาวชนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนนั้นจะทำการสัมภาษณ์ตามบ้านที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่าง แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่ค่อยได้พบกับผู้ที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงได้อาศัยการสัมภาษณ์เยาวชนเหล่านี้จากโรงเรียนซึ่งจะสะดวกกว่า ทั้งนี้เพราะ เยาวชนที่จะสมัครศึกษาในครั้งนั้นจะเป็นระดับเยาวชนที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ขึ้นไป และโรงเรียนที่เยาวชนบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยก็มีอยู่ ๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนท่าเรือวิทยาและโรงเรียนวัดคลองเตยใน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เยาวชนในบริเวณดังกล่าวหากมีโอกาสจะศึกษาต่อก็จะเรียนต่อใน ๒ โรงเรียนนี้เพราะ เป็นโรงเรียนหลวงไม่ต้องใช้จ่ายเงินมาก การเดินทางก็สะดวก

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะใดก็ตามย่อมจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น และจะแตกต่างกันที่ลักษณะของความคลาดเคลื่อนนั้นมีมากหรือน้อย และเพื่อให้เห็นการวิเคราะห์ตรงตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้วิจัยจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะขจัดความคลาดเคลื่อนต่างๆให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยพยายามควบคุมตัวแปรที่จะมีผลต่อการเบี่ยงเบนความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กำหนดขอบข่ายบางประการที่มีผลต่อลักษณะของการใช้แบบสอบถามในรูปของมาตราส่วน ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามที่ยากในการที่จะใช้วัดปัญหาข้ออุปสรรคต่างๆ อาทิเช่น

ก. ปัญหาในเรื่องความกำกวมการใช้ภาษาและการสร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เยาวชนที่ถูกรวบรวมมาเป็นตัวอย่างครั้งนี้ ก่อนที่จะนำแบบสอบถามมาใช้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (pretest) กับเยาวชนทั่วไปที่มีอายุในระหว่าง ๑๒ - ๑๘ ปี ซึ่งได้ขอเท็จจริงที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแบบสอบถามในภาคหลังซึ่งเป็นการวัดลักษณะการพัฒนาคำถามเป็นผู้นำของเยาวชนแต่ละคนในรูปแบบมาตราส่วน จึงยากให้ผู้สัมภาษณ์ละเอียดเข้าใจอย่างถูกต้อง เช่นที่ผู้วิจัยต้องการทราบ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะซักถามถึงสาเหตุในการเลือกตอบคำถามแต่ละข้อ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นในการสัมภาษณ์เยาวชนแต่ละคนก็มีปัญหาข้อสงสัยแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคำถามไม่ชัดเจนและครอบคลุมเท่าที่ควร หรือมีความหมายใดหลายทาง ก่อให้เกิดความเข้าใจในแบบสอบถามของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการชี้แจงเพื่อให้มีความเข้าใจในคำถามที่ใช้เป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงลักษณะการพัฒนาคำถามเป็นผู้นำเหมือนกัน

ข. ปัญหาในการสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์เยาวชนที่ตกเป็นตัวอย่างในครั้งนี้ มีลักษณะการสัมภาษณ์ที่เป็นไปอย่างเปิดเผย กล่าวคือในขณะที่กำลังสัมภาษณ์เยาวชนคนนี้อาจจะมีเยาวชนคนอื่นๆฟังอยู่ด้วย ซึ่งลักษณะการสัมภาษณ์เช่นนี้ก็มิใช่เสียในบางโอกาส เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์บางคนอาจจะอายและไม่กล้าตอบคำถามให้เป็นไปตามความจริงที่ตนคิดจริงๆ ลักษณะการตอบคำถามก็ไม่เป็นตัวของตัวเอง และไม่มีสมาธิที่จะตอบ ประกอบกับลักษณะของ

แบบสอบถามที่มีกาให้คะแนนที่แตกต่างกัน โดยการกำหนดกาให้คะแนนในแต่ละคำตอบไม่เท่ากัน ฉะนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องพยายามชักไซ้ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะเหตุที่ผู้วิจัยสังเกตว่าเยาวชนส่วนใหญ่ที่สุ่มมาเป็นตัวอย่างนั้นจะเลือกคำตอบในทางบวกมากกว่าทางลบ ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้ออกมานั้นคลาดเคลื่อนไป เช่น คำถามที่ถามว่าในการถกเถียงกันแต่ละครั้งไม่ว่าจะเป็นในกลุ่มเพื่อนหรือญาติพี่น้อง มักจะใช้เหตุผลเป็นเครื่องตัดสินมากกว่าการใช้อารมณ์ โดยมีคำตอบให้เลือก ๕ คำตอบด้วยกันคือ เสมอทุกครั้ง, บ่อยครั้ง, บางครั้ง, นานๆครั้ง และไม่เคยเลย เยาวชนส่วนใหญ่จะเลือกในช่อง เสมอทุกครั้งหรือบ่อยครั้ง แต่ถกาคิดถึงในสภาพความเป็นจริงในระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาเป็นตัวอย่างในครั้งนั้นจะเป็นเยาวชนวัยรุ่นที่เจออารมณ์ และเอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ ฉะนั้นการที่จะใช้เหตุผลเป็นเครื่องตัดสินใจคงจะทำได้ยาก ดังนั้นลักษณะคำตอบที่ใดควรจะกระจายมากกว่านั้น ผู้วิจัยจึงพยายามที่จะชี้ให้เห็นและวางตัวเป็นกลางไม่พยายามที่จะแนะนำคำตอบให้เพราะจะเป็นการก่อให้เกิดความอคติขึ้น

ค. ปัญหาในด้านการให้ความร่วมมือ รู้สึกว่ากลุ่มประชากรที่สุ่มมาเป็นตัวอย่างในครั้งนั้นให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในกรณีที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์แล้ว เผอิญเจ้าของบ้านอยู่แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยพบ ทั้งนี้เพราะพ่อและแม่ต่างจะออกไปทำงานนอกบ้านในตอนกลางวันกว่าจะกลับก็เป็นเวลาในตอนเย็นใกล้จะค่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงถือโอกาสซักถามจากเยาวชนจากโรงเรียนโดยตรง ถ้าเยาวชนที่สุ่มเป็นตัวอย่าง เผอิญไปศึกษาอยู่ในโรงเรียนใด ซึ่งก็ได้ได้รับความร่วมมือจากครูใหญ่ในโรงเรียนดังกล่าวเป็นอย่างดี

ง. ปัญหาในการกำหนดและแบ่งคะแนนในการที่จะถือเป็นเกณฑ์ว่าเยาวชนคนใดมีลักษณะการพัฒนาความเป็นผู้นำในระดับสูงหรือต่ำ ซึ่งในที่นี้จะถือเกณฑ์ว่าจากแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการพัฒนาความเป็นผู้นำ ๒๒ ข้อนั้น ถ้าใดคะแนนเกินกว่าครึ่งให้ถือว่ามีการพัฒนาความเป็นผู้นำในระดับสูง แต่ถาค่ากว่าครึ่งให้ถือว่ามีการพัฒนาความเป็นผู้นำต่ำ

วิธีการนำเสนอและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลที่ได้ในกรณีศึกษาวิจัยมีจำนวน ๒๐๐ ชุดเท่านั้น การแจกแจง

ตารางต่าง ๆ จึงใช้วิธีการแจกนับด้วยมือ (Manual Sort) ทั้งดี และตารางส่วนใหญ่จะเป็นตารางที่แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อจะนำมาใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ศูนย์เยาวชน (Youth Centre) เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) การพัฒนาความเป็นผู้นำ (Leadership Development) เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) และเพื่อใ้ผลการวิจัยที่ออกมา นั้นมีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนเป็นการทดสอบว่าตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันจริงหรือไม่ เพราะในบางครั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คิดมีความสัมพันธ์กันนั้น แท้จริงแล้วอาจจะไม่ได้สัมพันธ์กันเลยก็ได้ แต่กลายเป็นความสัมพันธ์ปลอมที่มีตัวแปรอื่น ๆ (Intervening Variable) เข้ามาแทรกอยู่ ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงได้มีการคุมตัวแปรในค่านายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา สิ่งแวดล้อม และขนาดของครอบครัว เป็นตัวแปรควบคุมส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ ได้อาศัยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ซึ่งในที่นี้จะใช้วิธีการทดสอบ Q-coefficient ^{๒๐} และการหาค่าเฉลี่ย ตลอดจนอัตราส่วนร้อยละของประชากรทั้งหมดในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยในการศึกษา ^{๒๕} ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการทราบและความเหมาะสมของข้อมูลด้วย.

ระยะเวลาในการดำเนินการ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งหมด ^{๒๕} ๐ ปี ๖ เดือน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

^{๒๐} การหาค่าสัมประสิทธิ์ Q-coefficient หรือ Yales'Q จากสูตร

$$Q = \frac{ad - bc}{ad + bc}$$

a, b, c และ d หมายถึง จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกประเภทตามลักษณะของตัวแปรต้น ๒ ตัว และแต่ละตัวแปรจะแยกออกเป็น ๒ ประเภท

ระยะเวลา	ขั้นตอนการดำเนินงาน
๒๔ พฤษภาคม - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๐	รวบรวมข้อมูลและกำหนดหัวข้อ
๒๕ กรกฎาคม - ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๐	เสนอหัวข้อและกำหนดสิ่งที่จะวิจัย
๑ สิงหาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๒๐	สร้างแบบสอบถาม
๑ ตุลาคม - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐	ทดสอบและสอบถาม
๑๕ พฤศจิกายน - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๐	ปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบสอบถาม
๒๕ พฤศจิกายน - ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑	เก็บข้อมูลในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย และศูนย์เยาวชนสวนลุมพินี
๑ กุมภาพันธ์ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑	จัดทำบรรณธิการ แยกประเภทคำตอบเขา เป็นหมวดหมู่
๑ มีนาคม - ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๑	ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูล
๑ เมษายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑	วิเคราะห์ตาราง เขียนเรื่องและเขียนรายงาน
๑ สิงหาคม - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑	จัดพิมพ์รายงานเขาเป็นรูปเล่ม

สมมุติฐาน

สมมุติฐานหลัก (Major Hypothesis) เพื่อเป็นแนวในการวิเคราะห์ ผู้วิจัย จึงได้กำหนดสมมุติฐานหลักไว้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนจะก่อให้เกิดผลในทางบวก ต่อการพัฒนาความเป็นผู้นำของเยาวชนในด้านการรู้จักรับผิดชอบตนเองและสังคม การมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สมมุติฐานรอง (Minor Hypothesis) ผลกระทบในทางบวกที่จะช่วยให้ เยาวชนมีการพัฒนาความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ดังสมมุติ ฐานรองดังต่อไปนี้

ก. ในด้านการศึกษา : เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน ยังมีระดับ การศึกษาสูง ยังมีความเชื่อมั่นและรู้จักการรับผิดชอบมากขึ้น

ข. ในด้านวิถีการระดมความคิด : เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน ยัง มีอายุมากขึ้น ยังมีความเชื่อมั่นและการรู้จักการรับผิดชอบมากขึ้น

ง. ในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ : เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน ยัง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ยังมีการพัฒนาความเชื่อมั่นและรู้จักการรับผิดชอบมากขึ้น

ค. ในด้านลำดับที่ : เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชน ลำดับที่การ เป็นบุตรคนโต ยังจะมีการพัฒนาความเป็นผู้นำไ้มากกว่าบุตรคนอื่น ๆ